

Sekcja B: Św. Augustyn

Giancarlo Pani (Rzym), *Il «De spiritu et littera» e l'esegesi di alcuni passi della «Lettera ai Romani»*; George Lawless (Rzym), *Jo. ev. tr. 40, 10, „Homo Viator”*: *A Biblical Résumé of Augustine's Basic Thought*; Siver Dagemark (Mölnlycke), *Possidius' Use of the Bible: An Examination of Intertextuality in the Vita Augustini*; Gyögy Heidl (Pecs), *«Hebraica veritas» and Hubris: A Remark on the Debate Between Jerome and Augustine*; Robert Dodaro (Rzym), *La teoria retorica dell'aptum nell'esegesi agostiniana*.

KOŃCOWE POSIEDZENIE OGÓLNE

Martine Dulaey (Paryż), *Recherches sur les sources exégétiques d'Augustin dans les 32 premières «Enarrationes in Psalmos»*.

Tak oto w schemacie przedstawiał się program XXVIII Dni Augustiańskich. Towarzyszył im program społeczny, w zakres którego weszły następujące wydarzenia: przyjęcie zorganizowane w ogrodzie „Augustinianum” (6 V, godz. 19³⁰) oraz zwiedzanie Ambasady Austriackiej przy Stolicy Świętej (7 V, godz. 18³⁰; zwiedzanie połączone zostało z przyjęciem wydanym przez Ambasadora). Jak widać chociażby z wyżej wymienionych zagadnień, tematyka XXVIII Dni Augustiańskich była bogata i naświetlana z różnorodnych stron. Samo spotkanie patrystyczne, jak ufamy, przyczyni się – szczególnie wówczas, gdy ukażą się drukiem jego akta – do głębszego poznania egzegezy łacińskich Ojców Kościoła.

Bazyli Degórski, OSPPE – Rzym

**8. VI SYMPOZJUM O ŚW. PAWLE
(Tars, 27-30 czerwca 1999)**

W 32-33 tomie „Vox Patrum” (s. 581-583) miałem okazję pisać o sympozjach organizowanych od 1989 r. w Turcji pod patronatem włoskiego stowarzyszenia kulturalnego o nazwie *Eteria* oraz ojców kapucynów z włoskiej prowincji Farma. Te międzynarodowe konferencje odbywające się raz do roku (na przemian w Tarsie bądź w Efezie) dotyczą życia i pism apostołów św. Jana i św. Pawła, którzy część swojego życia spędzili właśnie w Azji Mniejszej.

Tegoroczne VI Sympozjum o św. Pawle odbyło się w Tarsie w dniach 27-30 czerwca. Zostało uroczystie otwarte przez kard. Camillo Ruini, Wikariusza Papieża na diecezję Rzymską, i zaprezentowane przez prof. Luigi Padovese, dziekana Franciszkańskiego Instytutu Duchowości istniejącego w ramach Papieskiego Ateneum „Antonianum” w Rzymie. W referatach omawiających typowo biblijne aspekty nauczania Pawłowego poruszono m.in. następujące zagadnienia: stosunek Apostoła do literatury powstałej w Qumran (M. Nobile); adresaci tekstu Listu do Filipian 3,2 (U. Vanni); znaczenie terminu *Prawo* w tekście Listu do Rzymian 8,4 (R. Penna); relacja między Żydami i chrześcijanami w Dziejach Apostolskich (G. Ghiberti);

św. Piotr i św. Paweł w *Dziejach Apostolskich* (M. Pesce – A. Destro); eklezjologia I Listu św. Piotra Apostoła.

Odczyty poświęcone recepcji nauczania Pawłowego w okresie patrystycznym poruszały m.in. następujące argumenty: paulinizm I Listu Klemensa Rzymskiego do Koryntian (G. Pani); obserwacje dotyczące *Praedicatio Petri* (M.G. Mara); niektóre teksty Pawłowe i grzech przeciw Duchowi Świętemu w tekstach św. Ireneusza (W. Turek); osoba św. Piotra w dziełach św. Jana Chryzostoma (S. Zincone); kult św. Piotra i św. Pawła w IV i V wieku na Wschodzie (G. Luongo); Grzegorz Wielki i „stolice Piotrowe”; (F. Cocchini); I List św. Piotra Apostoła w polemice przeciw arianom u Fulgencjusza z Ruspe (I. Bodrozič).

Nie zamierzam charakteryzować szczegółowo wspomnianych konferencji, chciałbym jedynie zwrócić uwagę na kilka cech omawianego sympozjum stanowiącego, jak wspomnieliśmy, doroczne spotkanie grupy osób zainteresowanych pismami i działalnością apostołów św. Jana i św. Pawła. Organizatorzy sympozjów zapraszają na ogół prelegentów zajmujących się światem antycznym z różnych punktów widzenia, co pozwala na dosyć szerokie spojrzenie w odniesieniu do działalności dwóch wspomnianych postaci chrześcijaństwa pierwszych wieków. Wśród zaproszonych przeważają duchowni, ale dostrzega się też znaczący udział profesorów świeckich, zarówno katolickich, jak i innych wyznań.

Fakt, że sympozja odbywają się w Turcji, pozwala na nawiązanie pewnych kontaktów z lokalnymi władzami, co nie jest bez znaczenia dla ogólnych relacji między muzułmanami i chrześcijanami; ci ostatni, jak wiadomo, stanowią niewielki procent społeczności tureckiej i znajdują się w dosyć trudnej sytuacji. W dniu 29 czerwca wielu chrześcijan różnych obrządków modliło się, w obecności przedstawicieli społeczności muzułmańskiej, w Grocie św. Piotra, stanowiącej według tradycji, pierwszy kościół w Antiochii. Uczestnicy sympozjum, po części ściśle naukowej, zwiedzali przez kilka dni Cypr, zwłaszcza zaś istniejące tam świątynie chrześcijańskie, świadczące o długiej i bogatej działalności wyznawców Chrystusa na tej wyspie.

Ks. Waldemar Turek – Rzym

9. DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI BADAŃ NAD ANTYKIEM CHRZEŚCIJAŃSKIM KUL W 1999/2000.

W roku akademickim 1999/2000 działająca w ramach Towarzystwa Naukowego KUL przy Wydziale Historyczno-Filologicznym Komisja Badań nad Antykiem Chrześcijańskim zorganizowała 7 naukowych spotkań, podczas których przedyskutowano kilka wybranych zagadnień z problematyki starożytnego chrześcijaństwa; każde z nich (przeważnie III czwartek miesiąca wieczorem) gromadziło przeciętnie 18-25 osób, badaczy i sympatyków antyku chrześcijańskiego głównie z lubelskiego środowiska akademickiego. A oto tematy wygłoszonych podczas nich prelekcji: prof. dr hab. Bożena Wronikowska (KUL) – *Wczesne chrześcijaństwo między Rzymem a Bizancjum. XIV Międzynarodowy Kongres Archeologii Chrześcijańskiej, Wiedeń*